

TORONTAI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilnyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 291 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontai, Veliki Becskerek		Felolós szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Égész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	
			Hirdetések díjazásában szerint		
			Majelenik naponta délután		

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Pasity nyilatkozni fog a megegyezés mellett

Beograd, okt. 15

Pasity miniszterelnök hazatérésével az ellenzéken nagyon sokat foglalkoznak a kormányrekonstrukció kérdésével. Az ellenzéki körök azt állítják, hogy

a mostani koalíció és így a kormány helyzete is nagyon labilis. A kormányzó pártok között nincs meg a kellő összhang és a radikálisok és Radicsék között erős nézeteltérések vannak.

Az ellenzéki körökben tartja magát az a hír, hogy Pasity nem helyesli a mostani politikai helyzetet, amit ugyanis csak a kényszer-

ritő körülmények hatása alatt fogadott el. Ezeknek a híreknek a hatása alatt jól informált politikai körökben azt állítják, hogy

Pasity miniszterelnök nyilatkozni fog vagy a szkupstinában vagy a sajtó útján, amelyben megcáfolja az ellenzék ezen állításait és határozottan kijelenti, hogy teljesen a megegyezés politikája mellett foglal állást.

Ez a nyilatkozat állítólag Pasity miniszterelnök és Radics Szeptán találkozása után fog megjelenni és teljesen megerősítene a mostani

politikai kurzust és lehetetlenné tenne a kormányzó-pártokon kívül álló politikusoknak minden intrikáló munkát a kormány hatalmi állása ellen

A kormány rekonstrukciójának kérdését rövidesen elintézik. Erről azonban korai még beszélni, mert Pasity miniszterelnök hosszabb időt igényel arra, hogy az ügyeket alaposan áttanulmányozza. Mindamellett egész bizonyosra vehető a rekonstrukció ügye, mert a radikálisok is kívánják és Radicsék is, akik Radics Szeptánnak a kormányba való belépését szükségesnek látják.

Likvidálják a horvát-szlavón gazdasági egyesületet.

Beograd, okt. 15.

A pénzügyi bizottság alosztálya, amely a fizetési nehézségekbe került horvát-szlavón gazdasági egyesület ügyeivel foglalkozott, tegnap este fejezte be munkáját és kommunikét is adott ki erről.

A kommuniké szerint a bizottság Novakovity Dragolyub, a Narodna Banka főigazgatójának és Szimity zágrebi kormánybiztosnak meghallgatása után elhatározta, a pénzügyi bizottságok azt javasolja, hogy a kormány vegye át az egyesület zágrebi palotáit az állam követelése címén és tegye lehetővé a csendes felszámolást, hogy a kis hitelezők követeléseit megtérüljenek.

Mint hogy azonban a horvát-szlavón gazdasági egyesület vezetőségének egyesei ellen bünvádi eljárás folyik, a kormány által kilátásba helyezett felszámolási akció nem érinti a bíróság munkáját, amely akadálytalanul fog lefolytani, sőt a kormány az igazságügyminiszter útján megadja a kellő rendelkezéseket az államügyésznek a vizsgálatra és számonkérésre vonatkozólag.

„Meg kell teremteni az igazi békét“.

Budapest, okt. 15.

Az egység-párt tegnap esti vacsoráján Bethlen István gróf miniszterelnök nagy beszédet tartott. Európa — mondotta — fontos feladatok előtt áll. A békekötések után, meg kell teremteni az igazi békét. Ha bekövetkezik a nemzetek egyenlősége, aminek előbb-utóbb meg kell történnie, nekünk is arra kell törekednünk, hogy a mai békés törekvésünket fokozottabb mértékben fejlesszük és megértessük a világgal, hogy békét akarunk.

Pasity és Radics találkozója.

Megléntek a belpolitikai élet. — A szkupstina összeülése. — Beogradba hívták a képviselőket.

Beograd, okt. 15.

Pasity Nikola miniszterelnök megérkezésével a politikai élet a rendes mederbe terelődött. A kormányelnök a hosszú pihenés után friss erőben, jó szinben tért vissza Beogradba, ahol újra kezbe vette az államügyek intézését.

Tegnap egész nap már fáradhatatlanul tevékenykedett. Egymásután fogadta a minisztereket, akik a tavolléte alatt történt eseményekről tájékoztatták. Elsőnek Zsivkovity Ljubát, a radikális képviselői klub elnökét fogadta, aki a pártkérdésekről számolt be. Meghallgatása után Gyuricity Márkó igazságügyi miniszter, kormányelnökhelyettes kereste fel és referált a kormány legutóbbi munkásságáról. Egyidejűleg megbeszélte a szkupstina összehívásának időszerű kérdését és a megnyitás napjára vonatkozólag kikérte a miniszterelnök véleményét. Utána Uzunovity Nikola építészeti miniszter látogatta meg a miniszterelnököt, majd sorra a többi miniszterek.

Pasity miniszterelnök még a mai nap folyamán a miniszterelnökségre megy, ahol a reszortügyek felől kér az egyes referensektől felvilágosításokat, egyúttal pedig utmutatásokat ad néhány függő kérdés elintézésére. Délután elnöklete alatt minisztertanácsi ülést tartanak, amelyen több fontos ügyben fognak végérvényesen határozni.

Radics Pavle agrárreformminiszter azon fáradozik, hogy megállapítsa Pasity és Radics Szeptán találkozásának időpontját. Radics Szeptán ugyanis amint megtudta Pasity viz-

száérkezését Beogradba, az este vonatra ült és a fővárosba jött. A találkozás előreláthatólag ma este vagy holnap délelőtt fog végbemenni.

Trifkovity Márkó házelnök könnyebben megbetegedett és így nem kereshette fel Pasity miniszterelnököt. Gyuricity Márkó a kormányelnökkel való tanácskozás után felkereste a házelnököt és közölte, hogy Pasity miniszterelnök október 17-én délután öt óra körül a szkupstinát összehívni. Tárgysorozaton ezúttal csak egy pont szerepeljen, a következő ülést napirendjének megállapítása.

Trifkovity Márkó a közlés alapján azonnal aláírta a parlament kapujára kerülő hirdetményt és intézkedett arról is, hogy a képviselőket távirati úton Beogradba hívják. Egyúttal meghívta táviratilag dr. Szubotity Nikola házelnököt, hogy 17-én helyettesítse a szkupstinában.

A szombati megnyitás után a következő ülést 19-ikére, hétfőre hívják össze, ezen aztán bezárják a nyári ülésszakot és másnap, huszadikán királyi ukázzal megnyitják az őszi ülésszakot.

Vasarnap a radikális képviselői klub ülést tart Pasity Nikola részvétele mellett, amelyen megállapítja a következő ülések napirendjét és megejti a jelöléseket az új házelnökségre. Beavottak úgy tudják, hogy a radikális párt a régi vezetőségi tagokat meghagyja. A horvát paraszt-párt két tisztséget kap, a házelnöki és titkári állást. Az elsőre Kovacsevity és Baszaricsek a legkomolyabb jelölt, az utóbbira pedig Bacsinicsot emlegetik.

Teleki Pál nem lesz külügyminiszter.

Budapest, okt. 15.

Teleki Pál gróf volt külügyminiszter tegnap meglátogatta Bethlen István gróf miniszterelnököt. Telekit egyes lapok külügyminiszter jelöltnek emlegették és kihallgatását a kormányba lépésével hozták összefüggésbe. Beavott helyen alaptalan kombinációnak jelentették ki Teleki miniszterségét és megjegyzték, hogy Teleki semmiképp sem óhajt tárcát vállalni a kormányban.

A hír cáfolatát szolgál az a körülmény is, hogy Teleki vasárnap Szegeden egy népgyűlésen fel akarja vetni a kérdést, indokolt-e Magyarország népszövetségi tagságának fenntartása azon határozatok után, amelyeket az utóbbi időben hoztak Genfben.

Együtt tárgyaltak Schager, Eckhardt és Cuza tanár.

Budapest, okt. 15.

A sajtóban élénken kommentálják a Budapesti megtartott antibolsevista és antiszemita kongresszus ügyét, amelynek egyik pikantériája volt, hogy a fajvédők vezérei tanácskoztak a külföldi antiszemita propaganda vezetőivel.

A legnagyobb titokban találkozott egymással Schager osztrák legitimista és az osztrák antiszemita vezére, Cuza tanár a román antiszemita vezére és Eckhardt Tibor. A tárgyalások a legnagyobb titokban folyt le, úgy hogy csak jóval utána, Cuza tanár egy elszólása folytán szült ki minden.

Érdekes, hogy éppen Eckhardt Tibor volt az, aki a Bécsben annak idején tárgyaló magyar szocialista képviselőket ellen a mentelmi bizottságnál jelentést tett, hogy idegen állambeli egyének által irányított politikájukat és ilyenformán a magyar állam belügyeibe idegen állampolgárok indírték való beavatkozását lehetővé teszik.

Eppen tegnap tárgyalta a mentelmi bizottság Eckhardt javaslatát, azonban maga Eckhardt már nem jelent meg a tárgyaláson és így a mentelmi bizottság azt javasolta a háznak, hogy térjen napirendre Eckhardt javaslata fölött.

TÖZSDE

Október 15.

Zürich. Berlin 123.75, Budapest 72.60, Newyork 518³/₄, Milánó 2035, Prága 1535, Wien 73.15, Varsó 85, Bukarest 250, Szófia 377¹/₂, Beograd 922¹/₂, Paris 2325, London 2510¹/₂.

Budapest. Buza 377¹/₂, rozs 255, takarmányárpa 270, sóárpa 350, zab 260, tengeri 285, repce 630, korpa 160.

A becskerei féltékenységi dráma főtárgyalása.

Becskek, okt. 15.

Öt hónapja, hogy hajnalban végig futott Becskereken a riasztó hír — gyilkosság történt a külváros egyik utcájában. Három napig ez volt a fő beszédtema, erről emlegettek részleteket a kávéházban, a cukrászdában, az utcán és társaságban. Az emberek arcára kiült a kíváncsiság, ha valaki megpendítette a tragédiát, amely a huszonhét éves fiatal ember életét kívánta áldozatul.

Az emlékezetes májusi éjszakára már ráborult némiképp a feledés homálya, az idő rávonta selymes takaróját a multra, az öt hónap ködfátyolán át is azonban még mindig meglehetősen élénken rajzolódik a közönség elé a Beogradszka utca bejáratánál lefolyt párbaj — nevezük annak — amelynek immár két halottja van. Az egyik holttesteme fölé a temető fái hullatják elsárgult levelüket, a másik az erkölcs és a társadalmi élet halottja a jövőtlen jövő elé néz fakón és sápadtan a vádlottak szomorú állomás helyéről. Az őszbeszökök környezetben, tavasszal a háta mögött kell megfelelnie a könnyű májusi éjszakáért, a leánykacajért, mely ha nem is tudatosan és láthatóan, de mégis kezébe nyomta a gyilkos fegyvert.

Érdekes, hogy Kloton Gizi Csehszlovákiából levelet küldött Jakobosnak, amelyben egy fényképet mellékel, hátlapján a következő ceruzával írott szöveggel: „Örök emlékül Lacinak — Gizitől .... igen örökké ....“

Ma délelőttre tüzte ki a főtárgyalást Bunity Ivo törvényszéki bíró, a büntetőtanács elnöke. Kilenc órára jelezte a tárgyalás megkezdését, de már jóval a megállapított idő előtt, nagy számban gyülekeztek érdeklődők. Mindkét félnek, az áldozatnak és a tettesnek is számos ismerőse, barátja van a városban, sokan ismerték a Becskerekről elköltözött Kloton családot is és így inkább a személyeknek szólt a meglehetősen nagyfokú érdeklődés. De számosan vannak olyan érdeklődők is, akiket csupán a bűnügy érdekessége vonzott ide a közönség részére elkülönített teremrészbe.

A közönség sorában meglehetősen nagy számban jelentek meg nők. A többi érdeklődő fiatal ember — a vádlott Jakobos barátai, ismerősei.

Jakobos László, a vádlott, jól táplált fiatal ember. Halvány és ideges. Jól vasalt zakattban van. Kemény gallérján elegánsan feszül a nyak-kendő. Lakk félcipőbe bújtatott lábait gondosan veti át egymáson. Vigyáz arra, hogy össze ne gyűrje a ruháját. Mellette fegyveres fegyőr.

Megkezdődik a tárgyalás.

Néhány perccel kilenc óra után bevonul a bíróság. Bunity Ivo tanácselnök és mögötte Pavlovity Vojislav és Markovity Borivoj szavazóbírák. Az ügyészség asztalánál Makszimovity Szvetszlav királyi ügyész foglal helyett. A védelmet Petrovity Dragutin ügyvéd látja el, míg a sértett, illetve a meggyilkolt hozzátartozóinak képviselőjében dr. Kardos Samu jelent meg.

Az elnök intézkedésére behívták a tanukat. Klotonék nem jelentek meg, mert időközben Csehszlovákiába költöztek. Bunity figyelmezteti őket, hogy tanuként idézték be

valamennyiüket és az igazat kell vallaniok.

Utána a vádlottat szólítja. Bunity elnök ismerteti a vádat és közli, hogy az ügyészség előre megfontolt szándékkal végrehajtott gyilkossággal vádolja.

Elnök: Bűnösnek érzi magát.

Vádlott (rövid szünet után): Nem.

A személyi adatok felvételénél elmondja, hogy husz éves, nőtlen, Hetinben született, vagyona nincs, négy reál iskolai és két kereskedelmi iskolai osztályt végzett. Atyja Jakobos Gyula. Anyja meghalt.

Petrovity Dragutin védő ezután Kalmusz Lajos kihallgatását kéri, aki bizonyítani tudja, hogy a vádlott idegbeteg, amelyet szüleitől örökölt. Betegsége nagyban befolyásolja cselekvő képességét. Makszimovity ügyész ellenzi Kalmusz kihallgatását, mert a tanu Jakobos rokona. A tanács úgy határozott, hogy a védő kérelme felett később dönt.

Bunity Ivo tanácselnök ezután megkezdte Jakobos László kihallgatását, aki a következőképpen ismertette az események lefolyását:

A vallomás.

Kloton Gizivel 1925 januárjában ismerkedtem meg a tánciskolában. A vizsgán Butor Károly tánc tanár kérelmére duót kellett táncolnunk és az idő rövidsége miatt elhatároztuk, hogy Klotonék lakásán gyakoroljuk a táncot. Klotoné meghívására gyakran jártam ki azután is. Hárman látogattunk el Klotonékhoz, Schlosser Niki, Szobcsák Lajos és én. Husvétkor Hetinbe, szülőfalumba utaztam. Mikor visszatértem Becskerekre, újból meglátogattam Gizit, aki elmondotta, hogy Szobcsák a husvéti öntözökös alkalmával féltékenységi jeleneteket rögtönzött és rontotta a hangulatot. Megvetéssel nyilatkozott az anyja is Szobcsák magaviseléséről. Elmondották azt is, hogy Szobcsákot kiutasították a házból. A kritikus napig nem is járt Szobcsák a családdal. Május 27-én, az eset napján is csak azért jött, hogy elvigye a levelet és a fényképet, melyet korábban ajándékozott volt a leánynak.

Május 27-én hét órakor kimentem Klotonékhoz. Valamivel később kerékpáron megérkezett egy barátom, Györkös is. A leánnyal az udvarban beszélgettünk, amikor később kijött az anyja és Szobcsák iránt érdeklődött. Azt kérdezte tőlem

— Megkaphatta-e a lapomat Szobcsák, mert tegnap levélileg meghívtam.

Később megérkezett Szobcsák is, akivel együtt bementünk a lakásba. Később a leány kihívott bennünket az udvarra, mert ugymond, anyjának fontos beszélni valója van Szobcsákkal. Gizi felszólítására ki is mentünk az udvarra, ahol közel háromnegyed óra hosszat tartózkodtunk.

— Később bementem Klotonékhoz és láttam, hogy Klotoné neheztel rám valamiért. Azt hittem, hogy az asszony és Szobcsák között volt valami összetűzés miattam. Néhány perc múlva kimentem a konyhába vizet inni és ekkor utánnam jött

Klotoné és azt mondotta: „Ezentul korbáccsal kergetem ki a fiataliságot a házamból.“

Elnök: A tanuk azt állítják, hogy az asszony kijelentette Ön előtt, hogy ezt azért mondja Önnek, mert Ön Szobcsáknak azt a kijelentést tette, hogy szereti Kloton Gizit.

A vádlott: Erre nem emlékszem.

Az elnök: Klotonéknál volt a kérdéses este Györkös is. Amikor Ön elment, ő el akarta Önt kísérni, de Ön lebeszélte erről, mert azt mondta, hogy Ön Szobcsákkal akar találkozni és vele akar beszélni.

Vádlott: Nem emlékszem.

Az elnök: Miért akart Ön beszélni Szobcsákkal?

Vádlott: Mert észrevettem, hogy Klotonék haragszanak rám. Nem tudom azonban, hogy miért. Tőlük hiába kérdeztem volna, úgy sem mondták volna meg. Azért akartam Szobcsáktól megtudni, hogy mi van. És ha utban vagyok, hogy kitérjek.“

Jakobos ezután folytatja vallomását. Elmondja, hogy ezután mintegy fél 10 óra felé távozott el Klotonéktól. A cukorgyári tisztítókók előtt találkozott Kuruneci éjjeli őrrrel, akivel hosszabb ideig elbeszélgetett. A cukorgyári kávéház előtt látta, hogy több férfi és asszony beszélget egymással. Betértem a kávéházba, ahol megittam egy deci likőrt.

Rövid ottartózkodás után elindultam a város felé. Ahogy lassan baktattam a sötétben, egyszerre csak sietős gyors lépéseket hallottam a hátam mögött. Megfordultam és visszafelé kiáltottam:

— Te vagy az Lajos?

Mire Szobcsák, a sötétben közeledő alak megszólalt:

— „Én. Várj meg!“

Megvártam és beszélgetni kezdtünk. Alig szoltam néhány szót, Szobcsák éktelenül káromkodni kezdett.

A következő pillanatban Szobcsák kétszer arculütött és valami fekete, kemény vasdarabbal homlokom vágott, mire én védekezően feléje rugtam. Ő alacsony termetű volt és vadul hadonászva, folyton újra és újra arcomnak támadt. Egyáltalában nem tudtam mire vélni nagy dühét, kétségbeesve intettem le és hátráltam. Egyszerre megszöktem, de csak néhány lépést menekülhettem, mikor már újra nyakamon volt a támadó. Hogyan vettem elő a kést, hogyan húztam ki tokjából, nem emlékszem. Támolyogva futottam előre és bebuktam az első kocsmahelyiségbe, ahol világosság volt.

A gyilkosság után.

A vendéglő előtti lámpánál észrevettem, hogy kés van a kezemben. Hogy ez a kés véres lett volna, nem láttam. Zsebre tettem és bementem a kocsmába abban a hitben, hogy ide nem követhet Szobcsák, mert attól féltem, hogy még üldözni fog.

— Néhány pernyi ottartózkodás után újra kijöttem és a város felé mentem. Sötét volt és úgy rémlett előttem, hogy az utolsó fák mögött Szobcsákot látom. Beérve a városba végigmentem a főutcán, benéztem a Rózsába, nem láttam senkit ismerőseim közül, csak a hátsó kártya része volt még világos a kávéháznak. Kijöttem a Rózsából és a rend-

őrség előtt álldogáló két rendőrnek odaszóltam, hogy jó éjszakát. Innen elmentem a „Bela Ladja“ vendéglőbe, ott egy ismerőssel elbeszélgettem rövid ideig. Utána kijöve a térre, zenészeket láttam, akik arról beszéltek, hogy a Szobcsákot megszurtták. Az egyik azt is mondotta, hogy milyen gyorsan meghalt. Erre nagyon megijedtem, de még mindig azt hittem, hogy utána még valaki megtámadta, mert arra nem is gondoltam, hogy én oltottam ki az életét. Innen azután hazamentem Krunczka utcai lakásomra, ahol később letartóztattak.

Elnök: Elmlékszik-e arra, hogy a kést kivette a zsebéből?

Vádlott: Emlékszem, hogy valamit kivettem, de hogy mi volt, nem tudom.

Elnök: Miért nyult a zsebébe?

Vádlott: Bármit találtam volna a kezem ügyében, védekezésként megragadtam volna, akár botot, akár téglát, mert Szobcsák állandóan ütött és szidott. Csak arra emlékszem, hogy feléje ütöttem.

Elnök: Mennyi idő telt el aköz, hogy a cukorgyárból eltávozott és hogy Szobcsák onnan jövet az Écskai utcára megérkezett?

Vádlott: Körülbelül egy órával később érkezett oda Szobcsák.

Elnök: Mikor vette a kést?

Vádlott: Egy évvel ezelőtt Perlezen. A tokját később csináltattam.

Elnök: Mikor dolgoztatta át a kést tör formájúvá?

Vádlott: Nyolc-tíz nappal az eset előtt adtam oda a köszörűsnek és a gyilkosság előtti napon készült el.

Elnök: Tettek-e Klotonék házassági ajánlatot magának?

Vádlott: Igen, többször. Én is mondtam, hogy elveszem Gizit. De ez nem volt részemről komoly ajánlat. Tudtam, hogy Szobcsák szereti a leányt, de azt is tudtam, hogy a leány nem szereti őt.

Az elnök további kérdéseire elmondja a vádlott, hogy nem alkoholista. Néha ivott, de csak egy-egy pohár likört vagy sört. Apja sziv-bajos, 57 éves. Anyja 36 éves korában vesebajban meghalt. Két fivére él.

Az orvosszakértők.

A bíróság ezután áttért az orvosszakértők véleményének meghallgatására. Elsőnek dr. Magyar Károly orvos vallomását vették jegyzőkönyvbe, aki elmondotta, hogy Szobcsák három és fél centiméter hosszú és egy centiméter széles sebet kapott a ball mellébe, amely feltétlenül halálos volt. A vádlotton nem talált sérülést. Amikor Jakabost halottszemlére vitték ki, közömbösen, hidegen nézte az áldozatát, amit bizonyára nem tehetett volna, ha idegbetegségben szenved. A vádlottat többször megvizsgálta, de nem találta neuraszténiásnak.

Iszakovity Vojislav dr. a vádlott arra a megjegyzésére, hogy diákkorában neuraszténia ellen kezelték, megjegyezte, hogy erre nem emlékszik, de nem is emlékeztetik, mert sok diákot kezelt akkor és azóta. Teljesen normális beszámítható embernek találja a vádlottat.

A tanuk vallomása.

Utána a tanuvallomások következtek. Györkös Lajos elmondotta, hogy a sportpályán ismerkedett meg Jakobossal. A kritikus estén fél tizenegyig volt Klotonéknál. Amikor Szobcsák megjött, Klotoné hosszabb ideig beszélgetett vele, melynek ideje alatt az udvarban tartózkodtak. Mikor visszatértek a

szobába, Klotonné nagyon haragos volt és azt mondta Jakabosnak, hogy ha nem sajnálnám, korbács-csal verném ki a házból. Vallomásának többi része nagyjából egyezik a vádlott kijelentésével.

Jelinek Pál műköszörüs elmondta, hogy Jakabos a gyilkosság előtt hét nappal adta át a kést, a mely piszkos és rossz állapotban volt. Tör formára készítette el. Véleménye szerint a kést nem használhatta előzőleg a vádlott, ellenében Jakabos állításával, aki kijelentette, hogy már egy év óta állandóan magánál hordotta. A tanut megeskették vallomására.

Weisz Miklós cukorgyári kantinos és Kozakov Szlavko Beograd-szka utcai koresmáros lényegtelen vallomása után Kuruczi Pál cukorgyári éjjeli őr vallomását vették jegyzőkönyvbe, akinek kunyhójában Jakabos a gyilkosság előtt néhány percig tartózkodott.

Tanu: Azt mondta, hogy fázik és azért beljebb kerül a kunyhóba. Rágyújtott egy cigarettára és ennyit is megkínált. Megkérdezte, van-e fegyverem, mire azt feleltem, hogy nincs. Néhány perc múlva kijelentette, hogy most már nem fázik és elbucszott.

A tárgyalást fél egy órakor be-rekesztették és folytatását délután-ra halasztották.

HIREK

— okt. 15.

Nappali áram is van máától kezdve. A mai nap bizonyos fokig forduló-pontot jelez Beeskerek város történetében. A régi kisvárosi keretből kibontakozik Beeskerek és nagy léptekkel indul neki annak, hogy nagyváros legyen. Mert hiszen végeredményben nem a lakosság vagy a házak száma adja a nagyvárosi jellegét, hanem a haladás iránti érzék.

Amit ma regisztrálunk az végeredményben nem nagy dolog, de hozzátartozik ahhoz, amit meghatározás-képpen nagyvárosnak mondanak. Máától kezdve Beeskereken nappali áram is van. Ez a tény csak azt bizonyítja, hogy a város ipari és kereskedelmi élete erős fejlődésnek indult, mert hiszen elsősorban az ő igényeiket szolgálja ez az újítás. Másodsorban azonban bizonyosága annak, hogy a város vezetősége szeretettel és hozzáértéssel jó irányban vezeti az ügyeket, hogy ezekben az anyagilag nehéz időkben is megtalálja a módját, hogy a város anyagi fejlődését előmozdítsa és lehetővé tegye.

* JÖNNEK A HUSZÁROK!

Elítelt soffór. Csillag György noviszádi gépkocsivezető ma reggel a Brigadira Risztitya utcán meg nem engedett sebességgel hajtott és e közben elütötte Vetro József 14 éves gyermekét, aki kerékpáron az autó előtt ment. A gyerekek szerencsére nem történt semmi baja, de a kerékpár teljesen tönkrement. A vigyázatlan gépkocsivezetőt Nikolity rendőralkapitány öt napi elzárásra és 200 dinár pénzbírságra ítélte.

Ma nyílt meg a kikinda—szegedi vonal.

Kikinda, okt. 15.

A kereskedelmi és ipari körök által oly régen megindított mozgalom, hogy Magyarországgal induljon meg a közlekedés Kikinda—Szegeden át is, ma reggel végre valósággyá vált.

Ma reggel lépett életbe a vasuti konvenció az SHS állam és Magyarország között a kikinda—szegedi vonalra nézve és ma reggel 3 óra 42 perckor már el is indult az első szerelvény Kikindáról Szőregre.

Naponta két vonatpár közlekedik ezen a vonalon és pedig Kikindáról Szőregre indul 3:42 és 12 órakor. Az első 6 órakor, a második vonat pedig 14:13 órakor érkezik Szőregre. Szőregről Kikindára 7 órakor indul

az első vonat, amely 9:15 órakor érkezik Kikindára, a második vonat pedig 18:55 órakor indul és 21:08 órakor érkezik Kikindára.

A vámeljárást SHS részről Oroszlámos állomáson, magyar részről pedig Szőreg-en folyik le.

Az összes vonatoknak Beeskerek felé az induló vonatokhoz van csatlakozásuk. Még pedig a Beeskerek-ről 23 órakor és a reggel 8 órakor induló vonathoz és a Beeskerekre érő éjjeli és déliben érkező személyvonathoz.

Az új vonatjárással a Bánság gazdasági forgalma rendkívül sokat nyer és ez rövid időn belül már éreztetni is fogja áldásos hatását.

Megkezdték Beeskereken a forgalmi adó kivetését.

Egy hónapra terjed a bizottság munkája.

Beeskerek, okt. 15.

Nemrégiben felhívást bocsájtott ki a beeskereki pénzügyigazgatóság, amelyben felszólította a forgalmi adó alá eső üzletek, műhelyek tulajdonosait, hogy az elmúlt évek forgalmáról terjesszenek be egy áttekinthető kimutatást. Mint ismeretes, a forgalmi adót kétféle rendszer szerint fizették. Azok, akiknek üzleti forgalma nem haladja túl az évi háromszázhatvan ezer dinárt, évi általános összegben fizették a forgalmi adót, azok viszont, akiknek forgalma túlhaladta az említett mértéket, üzleti könyveik alapján rótták le az adó-nemet. Az előbbi esetben csak előleg címén vették át a befizetéseket, mert hisz az érdekeltek bevallása szerinti forgalmat minden fenntartás nélkül fogadták el adóalapnak. Az utóbbi esetben pedig szintén nem voltak véglegesek a forgalmi adó összegei, mert ezeken az adó-kivető-bizottság változtathat is.

Arcühasev közismert erotikus témájú regénye, „Sanjin“, ma az Orientben. (Kizárólag felnőtteknek!)

Ma érkezik meg Beeskerekre az Érdekes Újság grafológusa. Az egész Vajdaság nagyvárosaiban már hetek óta dolgozik óriási érdeklődés mellett Vajda Ferenc, az Érdekes Újság grafológusa, akinek hirneve és megállapításának bámulatos sikerét Schermannéhoz, a bécsi grafológuséhoz hasonlítják, akinek pedig tudvalevőleg a „röntgenszemű“ melléknevet adták. Vajda Ferenc ma Beeskerekre érkezett, ahol a közönség rendelkezésére fog állni. Három négy sor írásból döbbenetesen mutat rá az emberek jellemére, intelligenciájára, tudására, fogyaté-kosságára, sexuaiis életére. Szubotican, Noviszádon, Szomborban való-sággal népvándorlás volt és töme-gesen vártak az emberek az előszo-bában, hogy Vajda elé kerülhesse-nek, akinek megállapításai bizonyos fokig megnyugvást hoztak soknak közülük. Vajda Ferenc a Car Du-sanova utca 11 alatt, a volt Sportélet szerkesztőségi helyiségében áll a közönség rendelkezésére.

Még néhány nap és itt van „Tor-nado“!!!

A forgalmi adót, háromszázhat-vanezer dinár forgalomig ugyanis kivetés útján állapítják meg, helye-sebben bizottság határozza meg, hogy tényleg annyi forgalmat ért csak el az érdekelte fél, mint amennyit az adófizetés alapjául bevallott. A háromszázhatvan ezer dinárnál nagyobb forgalmat felmutató vállalatoknál, a bizottság ellenőrző munkát végez és jogában van szük-ség esetén az üzleti könyvek hely-es vezetéséről meggyőződést sze-rezni.

Beeskereken ugyanaz a bizottság állapítja meg a forgalmi adót, amely a harmadik osztályú kereseti adót vetette ki. A bizottság Sztefánovity Joca elnöke alatt ma kezdű meg működését a kerületi pénzügyigaz-gatóság székházában. Munkássága az 1921—1925. évi forgalmi adó végleges megállapítására szorítkozik és előreláthatólag november közepéig fog tartani.

Nézze meg az Orient-mozi „Tor-nado“-kirakatait!!!

Beeskereket bekapcsolják az oszjiek—pécsi telefonvonalba. Sztan-jlovity Sándor, a beeskereki ke-reskedelmi és iparkamara titkára a napokban Zágrebben tartózkodott és felkereste az ottani posta-igazgatóságot, amelyet megkért, hogy kapcsolják be Beeskereket és Noviszádot is az oszjiek—pécsi tele-fonvonalba. Beeskerek és Noviszád eddig nem használhatta a fontos vonalat, melynek megnyitásához pedig elsőrendű érdekek fűzik a Bánságot és Bácskát. A postaigaz-gatóság vezetői kilátásba helyezték a kérés teljesítését.

* JÖNNEK A HUSZÁROK!

Még tart a francia-szerb bank tisztviselőink a sztrájkja. A beo-grádi francia-szerb bank tisztvi-selői, számra hetvennégyen, mint azt már jelentettük, anyagi okból sztrájkba léptek. A békéltetési ki-sérletek eddig nem vezettek ered-ményre, úgy hogy a sztrájk már egy hete tart.

Autóvizsgálat a Vásártéren. A noviszádi kerületi autófélülvizs-gáló-bizottság ma reggel a Vá-sártéren hivatalos szemlét tartott az összes beeskereki autók fölött.

Rablók támadása a román ex-pressz ellen. Bukaresti lapjelenté-sek szerint az erpresszvonatot Craiova és Turn-Szeverin között, egy épülő hidnál, ahol a vonatok lassítani kellett, rablók támadták meg és fosztogatni kezdték a pod-gyázkocsit. A vasuti személyzet idejekorán észrevette azonban a rablókat és megállította a vona-tot. A nagy zürzavarban a táma-dóknak sikerült azonban elmenek-ülni.

* JÖNNEK A HUSZÁROK!

Játék a fegyverrel. Tegnap Novi-szvácon Vormeister János 10 éves tanuló egy örizetlen pillanatban kivitte a szobából apja vadászfegy-vert és azzal játszani kezdett. A fegyver elsült és a lövedék a sze-renséttlen kisfiu hasát teljesen összeroncsolta, úgy hogy néhány perc alatt meghalt.

Aerokijállítás Beogradban. Az Aeroklub elhatározta, hogy 17-ikétől 21-ikéig az Obilitya Venac 6. szám alatt aerokijállítást rendez, amelyen minden típusu repülőgé-pet kiállítanak. Még a legrégebb típusu Wright és Blériot típusu gép is kiállításra kerül.

A noviszádi szerelmi dráma a fellebbviteli törvényszék előtt. Em-lékezetes még, hogy Gligorijev Mihajló orosz menekült egy sze-relmi ügyből kifolyólag tavaly agyonlőtte egy noviszádi vendég-lőben Mihajlovity Kanarevszki ugyancsak orosz menekültet. A noviszádi törvényszék Gligorijevet ezért tíz évi fegyházra ítélte, amely ítélet a fellebbezés folytán ma ke-rül a fellebbviteli törvényszék elé.

* JÖNNEK A HUSZÁROK!

Hatezer kilométer motorkerék-páron. Egy bánsági kivándorolt érdekes vállalkozásáról hoznak hírt az amerikai lapok. A potiszkszve-tinikoláról elszármazott Bugarin Györgye newyorki lakos fogadás-ból motorkerékpáron megtette a Newyorktól San Franciskóig ve-zető utat, amely nem kevesebb mint ötezer kilométer. Az ut nem keve-sebb ideig, mint négy hétig tartott. Utközben csak egyszer történt kü-lönösebb kellemetlensége, ahogy az amerikaiak a szerencsétlenséget nevezik. Egy épülőfélben lévő hid-ról lezuhant és harminc méteres mélységbe esett. A kerékpár poz-dorjává tört, utasa azonban ütő-dési sebeket nem szenvedett. Bugarin nem jött zavarba. Új kerékpárt vásárolt és vigan folytatta utazá-sát a hatalmas Egyesült-Államok más-ik tengerpartján épült San Franciskóig, ahová minden különö-sebb baj nélkül szerencsésen meg is érkezett. Néhány napi pihenés után az amerikai viszonylatban is vállalkozó szellemű bánáti polgár-társunk újra motorkerékpárra ült és most már vigan rójja a kilo-métereket, utjának végcélja New-york felé.

Butorát, ruháját, fehérneműjét 50.000 dinárra biztosítja.

ha előfizet egy évre a „TORONTAL“-ra.

Orient Bioskop

Csütörtökön, okt. 15. 5, 7 és 9 órákor
Pénteken, okt. 16-án 5, 7 és 9 órákor

Pénztárnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u.
4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon
d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

Kizárólag felnőtteknek!

Arcübasev

legszebb regénye „Sanjin” 6 felvonásban.

A főszereplők: M. Sonja és Beregi O.

Jön! Jön! „TORNADO” Jön! Jön!

Elnapolták Jussufovics Müftár bűnügyének tárgyalását. A beográdi katonai bíróság tegnapelőtt kezdte meg Jussufovics Müftár albán katonai bűnügyének tárgyalását, aki néhány hónappal ezelőtt Petrovaradinban orgyilkos módon három katonatisztet agyonlőtt. Két napi tárgyalás után új tanúk kihallgatása vált szükségessé, úgy hogy a bíróság a tárgyalást elnapolta.

„Tornado”-t kicsiny-nagy egyaránt meg fogja nézni!!!

*Utlevelek vizumoztatását 40 dinárért Európa bármely országába 24 óra alatt megszerzi a Leichinger és Wasiliev cég Velikibeckerek, Obala Princeze Jelene (Gizella part), a hajóállomással szemben. Telefon 211. Állandó kurirjárat.

Riport

a régi Beckerekről.

1895 okt. 15.

Wesster Ferenc 37 éves napszámost az új vasut gépfűtőház közelében meggyilkoltan találták.

Muzsian Kovács Sándor agyonverte az őt kaszával megtámadó Farkas József telepest.

Az én adóreformtervezetem.

VI.

Az én adóreformtervezetem elfogadása esetén azonban nem csak a szoroson vett államadók terén fogunk rendet teremteni és az állam deficitjét eltüntetni, hanem ennek az adóreformtervezetnek nyomán olyan változások fognak az állam és adózó közönség előnyére bekövetkezni, amelyekről már régen álmodozik minden adózó polgár és amelyek oly állapotokat fognak megszüntetni, amelyek már régen megbénítanak minden ipart, kereskedelmet, vállalkozási kedvet és amelyek tulajdonképeni okozói az adózás terén ma mutatkozó lehetetlen állapotoknak.

Ezen adóreformtervezet elfogadásakor járna a városi, községi és megyei pótadók végleges megszüntetésével.

A mai adórendszerben elég nagyok az állami adók és azok pótlékai, de azért mégis nem ezek képezik az elviselhetetlen terheket, hanem a városi, községi és megyei pótadók, amelyek felszöknek az állami adóknak egy némely helyen 2500 százaléknál is, aszerint, hogy van-e a városnak vagy községnek privát vagyona vagy sem, gazdag vagy szegény a község és város lakossága, sokja vagy kevesebbe kerül a háztartása stb.

Ezen adóreformtervezet elfogadása esetén mindezen pótadók megszünnének. A község és városi háztartás vezetése, rendbentartása, a városi és községi alkalmazottak fizetése stb. épúgy érint állami mint községi érdekeket. A város és a község alkalmazottai jó részt állami csendőket is végeznek és végered-

ményében a városi és községi teendők elvégzése szintén az állam érdekeit szolgálja. Nincs tehát semmiféle indok arra, hogy a különböző községek és városok adózói különböző adókulcsok szerint adózzanak, mert ennek fejében minden községben és városban egyforma ellenszolgáltatást kapnak, akár nem fizetnek községi pótadót, akár 2500 százalékos adókulcsot fizetnek.

És mit jelent például egy 2500 százalékos községi pótadókulcs? Jelenti, hogy az adózó, aki 10 dinár állami adót fizet, 250 dinár és aki 1000 dinárt fizet, 25000 dinár közzé adókulcsal megadott helyen minden sokkal drágább mint más városban vagy községben és az ilyen hely termelői, az ipar és kereskedelem nem tud a szomszédos városokkal, ahol mondjuk csak 2—300 százalékos a közzé adókulcs, konkurrálni.

Ezen adóreform elfogadása esetén mindez az anomália megszűnik. A község és város háztartásának költségeit itt az állam fizeti abból a jövedelem- és vagyonadóból, amit az adózó közönség fizetni tartozik, és ezek a költségek országos átlagban — különösen a drágaság megszüntetésének bekövetkeztével, nem sok percenttel növelik a jövedelem- és vagyonadó kulcsát.

Ez természetesen nem azt jelenti, hogy most már minden község és város gazdasága szerinti, nem országos érdekeket szolgáló, kiadásait az állam és így az egész ország lakossága fogja fizetni. Ha valamely város vagy község a villamos világitást akarja bevezetni, járdáit akarja aszfaltoztatni, parkokat és ehhez hasonlókat akar létesíteni, azt megteheti, de ennek a költségeit nem az állam fogja fizetni, hanem ennek fedezetéről a község vagy város önadóztatás útján fog gondoskodni és így esetben, ha a község képviselőtestülete hozzájárul, ilyen célokra minden községnek vagy városnak joga volna pótadót kivetni vagy erre elsősorban magánvagyónának jövedelmét fordítani.

Magától értetődő dolog továbbá az is, hogy azért, mert az összes megyei, városi és községi háztartási kiadásokat az állam fizeti, nincsen tangálva a vármegyék, városok és

községek autonómiaja, az csorbítatlanul megmaradna továbbra is, tisztviselőit ezek, a képviselőtestületük útján, továbbra is maguk választják, háztartásukat továbbra is maguk rendezik be, az államnak megmarad az ellenőrzés joga és a fenntartási költségek fizetésének kötelezettsége.

A pótadók megszüntetésével egyidejűleg megszűnne az elég nagy százalékos képviselő utadó is, mert elsősorban állami érdekek, hogy mindenütt jókarban levő országutak legyenek és hogy a község és városok utai és utcái rendben legyenek és fenntartassanak. És azután ezen utak megteremtése és fenntartása szintén azon jövedelmi- és vagyonadóból lesz fizetve, amit minden adózó fizetni tartozik és az államnak mindegy, hogy vajon az utadóból vagy jövedelmi adóból fedezi ezeket a kiadásokat és a melencei embernek ép oly érdeke, hogy a becskeréki utak jók legyenek, mint amilyen érdeke a becskeréki embernek, hogy ő Melence-re vagy bárhová jó utakon kerülhessen. n. t.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Városi rendőrkapitányi hivatal
Vel. Beckerek.

10250—1925. szám. 2218

Hirdetmény.

F. évi október hó 31-én d. e. 10 órákor a rendőrség udvarán szóbeli árverés tartatik egy amerikai íróasztal eladása céljából.

Az íróasztal naponta a hivatalos órák alatt a rendőrség 5. sz. irodájában megtekinthető.

Velikibeckerek, 1925 okt. 11-én.

Stefanovity,
rendőrkapitány-helyettes.

Háztelek

a Német-utcában 2197

eladó.

Bővebbet Feketes Imrénél, Bogorodicsina (Boldogasszony) u. 238 sz. alatt.

Egy fával kályha, fűzésre és fűthető, melegítésre alkalmas benyilóval, egy régi gyártmányu, de jó zongora és egy karban lévő negylángú

luszter eladó. 2216

Szlovenacska (Luther) utca 7. szám
Ugyanott egy butorozott szoba kiadó.

Kiadó üzlethelyiség!

A Wilhelm Ferenc Fő-utcai házában
levő Trébity-féle üzlethelyiség 2204

f. évi november 1-től kiadó.

Bővebbet WILHELM FERENC cipőkereskedésében.

Gyári raktár!

Gyári árak!

KARBID

minden nagyságban, 50 kg és 100 kg.

hordókban ismét raktáron van.

Özv. Guttmann Jakabné és Fiai 2215

Iz kancelarije Okr. Finans. Uprave.

O. F. U. broj 46373—1925.

Oglas

nabavka drva i uglja za ogrev.

Okr. Fin. Uprava u Vel. Beckereku odražae na dan 16. novembra 1925 god. u 11 časova pre podne u kancelariji uprave soba br. 1. Kralja Petra ul. br. 4. ofertalnu licitaciju za nabavku 100 kubnih metara drva I. kl. za gorivo i 100 metarski centi uglja za ogrev svojih kancelarija

Oferti ponude imaju biti propisno napisani i snabdeveni taksom od 100 dinara u taksenim markama i u zapečaćenom kovertu podneti ovoj upravi najdalje do 11 časova pre podne na dan 16. novembra 1925. god., uz koje priložiti dokaze o zanimanju, prijavijenoj radnji i planiranoj porezi za tekuce tromesečje.

Ponudjani za ovu nabavku polazu na ime kaucije i to: naši državljani 5%, a strani 10% od ponudjene sume u gotovom novcu ili državnom garantovanim hartijama od vrednosti na kasi ove uprave.

Otvaranje oferata izvršice se komisijski, gore označenog dana u 11 časova pre podne.

Uslovi se mogu saznati svakog radnog dana u kancelariji ove uprave soba br. 1. sprat I.

Vel. Beckerek, 14 oktobra 1925. godine.

Okr. Fin. Uprave.

Opšt. Poglavarstvo u Staroj Ečki.

Broj 2380—1925. 2210

Oglas.

Na osnovu rešenja opštinskog predstavništva br. 34 sk. 1925. god. odražae se 22. oktobra 1925. god. u 10 časova pre podne u opštini Stara Ečka usmena dražba na manjak za opravku opštinske zgrade veliki birt

Proračunska svoja za zidarski posao sa materijalom iznosi 6300 dinara, a za molerski 7200 dinara.

Uslovi se mogu videti svakog radnog dana za vreme zvaničnih časova u zvanju opštinskog beležnika

Stara Ečka, 10. oktobra 1925. god.

Mil. S. Djurkin Ivan Magdo
beležnik. knez.

Gyermek sportkocsi,

alig használt, sötétkék bőrből, nikkeles

eladó. 2218

Ugyanott egy kocsitakaró is fehér szőrméből. Megtekinthető d. e. 8—2-ig Mojitynéél, Knez Pavlova utca 8 sz. I. emelet (A zsidó templommal szemben)

Disznótörös vacsora

Iesz a Hollóssy-féle vendéglőben
(Melencei-utca) 2221

f. hó 17-én, szombaton este.

A vendéglő egész éjjel nyitva! Ellátórendű tamburazene! — Kitűnő hegyi borok! Pontos és szolid kiszolgálás! Számos látogatást kér, Hollóssy József vendéglős.

Eladó házak

különböző utcákban, köztük Evesova-utcában egy új ház, továbbá egy kisebb ház 24000 dinárért, 750-ol házhely, különféle butorok, zongorák, egy új 9 fókos íróasztal, két kocszkályha, hordók, bicikli és egy harisnyakötőgép szintén eladók 2217

Bővebbet Piking ügynöknél.